

MARTEBO

Socken i Lummelunda [ting](#) i Bro [setting](#), [Norder treding](#). Skrivs tidigast ca 1235, i den äldsta [taxuslistan](#), som "Martabo" och i den från 1200-talets senare del som "Martabo". Sockennamnet möjligen av "mar"/"marta", små insekter, mal, mått (jmf forntyskans "merjan", slita, bita) och bo. Kanske det var en insektsrik plats i forntiden?

En romansk kyrka från slutet av 1100-talet till vilken det nuvarande tornet, från 1200-talets första hälft, hörde, föregick den nuvarande kyrkan. Allt utom tornet revs i slutet av 1200-talet och nuvarande kor och långhus uppfördes under ett antal år (med östväggen i långhuset dendrodaterad till 1304). Något nytt stort torn blev dock aldrig verklighet. Kyrkan är ovanligt väl utrustad med figurskulptur och en säckpipeblåsare på kapitälbandet i den norra portalen visar att detta instrument, via Frankrike eller England, nådde Gotland innan det nådde Tyskland. Förmodligen var det verkstaden kring den anonyme "Egypticus" som utförde arbetet. Vid tornets södra sida ligger en bönekammare med ett s k hagioskåp, vilken användes av personer som var avstängda från att delta i mässan. I koret och östra långhuset finns målningar från den tid dessa uppfördes. Dopfunten är samtida med tornet, 1200-talets mitt.

Foto Dick Wase.

Från Martebo är ett flertal domare kända, dock samtliga utan angivande av gårdshemmahörlighet. Den först kände är Gerwid av Martebo, tingsdomare i Lummelunda 1288, följd av den ca 1326 avlidne och hos visbyfranciskanerna begravde Randulf av Martebo, 1408 Peter i Martebo, tingsdomare, vidare 1485-1487 Jacob Martebo, tingsdomare och slutligen Per Martebo, tingsdomare i Lummelunda 1523 och 1538 settingsdomare i Bro.

I [taxuslistorna](#) har socknen en avgift om 3 mark.

Foto Dick Wase.

Säckpipeblåsaren.

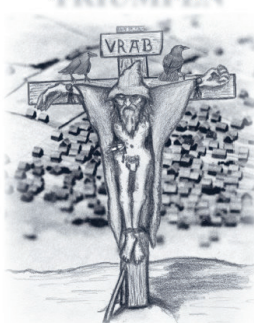
[Tillbaka till hemsidan](#)

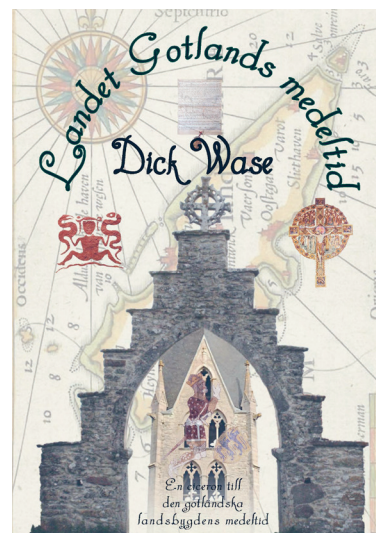
I skuggan av Triumfen. Den i särklass bästa roman om gotländsk medeltid som har skrivits. Även den mest autentiska medeltidsromanen som skrivits i landet.

Texter kring Gotlands medeltid. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.

I SKUGGAN AV TRIUMFEN

En gotländsk medeltidsroman av:
DICK WASE

Landet Gotlands medeltid, gotländska landsbygden på denna webbsida i bokform.

En jämförelse med Covid-19

HAIMDAGAR

Asiaten 1957
Över 5000 sjuka
Svårskilt utbrott i skolorna
André R. Andersson, sid 17-23

Ytterligare anteckningar av en nazistisk antisemit i Ekeby 1932-36
Underrättelser och sammanband i ett historiskt blicker
André R. Andersson, sid 17-23

RÅDET I VISBY
Från till ca 1585
Dick Wase sid 25-41

När- och varför - byggdes Vårfru-kyrkan i Visby?
Dick Wase, sid 47-61

Industrihamnen på Åhr 1932-1947
Dittala intervju, unika fotos
sid 23-36

- Markdelning på Torsburg 1638-39 sid 27
- Brandstodsvärderingar i Gammelgårn 1872 sid 29
- Biskop Karls martyrdöd 1220 och Gutalagens tillkomst sid 30
- Summa Fiskefångst 1949 sid 31
- + Folkinne med tank sid 32

Flyttningar och Jordbruk sid 33

Torpederat och sänkt sid 34

fyra gånger 1939-41 sid 35

Mangsarve vintern-sommaren 1921 sid 36

Vräkning på Hallfreda 1937 sid 37

Fotboll Segare och förlorare målsvep poängsett sid 38

Sjöman från Hellvi sid 39

Sjöman från Hellvi sid 39

Torpederat och sänkt sid 34

fyra gånger 1939-41 sid 35

Mangsarve vintern-sommaren 1921 sid 36

Vräkning på Hallfreda 1937 sid 37

Fotboll Segare och förlorare målsvep poängsett sid 38

Historiska BOK 148-149
www.haimdaggar.se

Prenummerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*.
info@haimdaggar.se

Visby medeltida ringmur – turen runt muren. Den bästa och mest perfekta skriften för din tur runt Visby ringmur.